

EESTLUSE ELUJÕUD

Isamaa valimisprogramm 2023

Eesti Vabariik peab tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade, ütleb põhiseadus. Isamaa maailmavaade toetub põhiseaduse preambulile. Rahvuse, keele ja kultuuri ning sajandite jooksul end tõestanud põhiväärtuste hoidmine on pidevat teadvustamist ja taasmõtestamist eeldav ülesanne. Riigi ja omavalitsuste – kogu avaliku sektori – jaoks on eestluse elujõulisuse hoidmine loomulik ja peamine ülesanne. Sama loomulikuks peaks see saama ka iga kodanikuühenduse, ettevõtte ja inimese jaoks. Eestluse elujõudu kannavad suures osas igapäevased pisiasjad, alates kasvõi isiklikust keelekasutusest.

Rahvus on tunnetuslik mõiste, mille lõpuni defineerimine ei ole mõistlik ega vajalik. Rahvuse kandmine hõlmab muuhulgas keele kõnelemist, kultuuri kandmist, enesemääratlust ja omaksvõttu teiste sama rahvuse kandjate poolt.

*Eesti rahvuse säilimiseks läbi aegade on vaja inimesi, kes
kõnelevad eesti keelt,
kannavad eesti kultuuri ja
määratlevad end eestlasena.*

Isamaa programm Riigikogu valimisteks aastal 2023 keskendub selle eesmärgi täitmisele. Isamaa läheneb valitsemisele seitsme teemavaldkonna kaudu, mis ühendavad enda alla ühisonna- ja poliitikaelu kõigis selle tahkudes.

RAHVUS, EESTLUS ja RIIKLUS on põhivaldkonnad, käsitledes peresid, haridust, kultuuri, julgeolekut ja rahvuslikke hoiakuid. Need kolm valdkonda panevad aluse eestlaste arvukuse, rahvuskultuuri ja eesti keele kasvamisele ning riiklikule julgeolekule, tagades meie rahvuse säilimisele läbi aegade.

MAJANDUS, HEAOLU, KESKKOND ja KODANIKE RIIK on toetavad valdkonnad, millel seisab ühiskonnakorraldus. Parempoolse erakonnana seab Isamaa esikohale inimeste vaba eneseteostuse, isikliku vastutuse ning majandus- ja omandivabaduse.

Seitsme teemavaldkonna tasakaalustatud areng tagab eesti rahvuse püsimise ning loob Eestist õnnelike ja jõukate inimeste riigi.

On vaid üks isamaa!

Käesolev dokument on programmi lühendatud versioon. Programmi täistekst on alla laetav Isamaa Erakonna kodulehelt.

RAHVUS

perekond, sündimus, rahvastikupoliitika

Eesti riigi ülim ülesanne on eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise tagamine. Iseseisev demokraatlik parlamentaarne Eesti rahvusriik on meie ainus valik.

Tugev perekond on ühiskonna alustala, mis põhineb esivanemate austamisel ja põlvkondadevahelisel lõimumisel. Abielu mehe ja naise vahel peab olema põhiseaduse kaitse all.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Rahvusesse kasvamine saab alguse perekonnas. Laps sünnib perekonda ning omandab kasvades keele, väärtused ja tavad. Sama leiab aset lapsendamisel. Üleskasvatamise käigus kogetu paneb aluse lapse rahvuslikule ja kultuurilisele identiteedile.

Selleks, et eestlaste arvukus pöörduks taas tõusule, on esmatähtis, et meie peredes sünniks ja kasvaks palju lapsi. Lasterikkus toetub püsivale ja õnnelikule paarisuhtele, perede majanduslikule kindlustundele ja lastega peredele suunatud avalike teenuste kättesaadavusele.

Riigil tuleb praegusest oluliselt rohkem panustada paarisuhete loomise ja hoidmise ning vanemahariduse programmidesse. Suhte kvaliteet on lasterikkuse vältimatu eeldus. Lapsevanemate ja positiivse kasvatuspraktika toetamine on üks paremaid viise ennetada hilisemaid tervishoiu-, lastekaitse, hoolekande- ja kriminaalsüsteemi ning tööhõive ja majandussektori probleeme.

Lastega peredele suunatud toetusmeetmed vajavad pidevat ajakohastamist. Ükski laps ei tohi jääda Eestis sündimata majanduslikel põhjustel. Samuti on riigi ülesanne tagada lastega peredele kodulähedased teenused, asjatundlik abi ning lapsevanemate sotsiaalne kaitse.

Isamaa:

- kehtestab tulumaksuvaba miinimumi 5000 eurot aastas iga alaealise lapse eest,
- annab abikaasadele õiguse esitada ühine tuludeklaratsioon,
- parandab õnneliku paarisuhete loomise ja hoidmise ning vanemahariduse programmide kättesaadavust, suurendades nende rahastuse 2 000 000 euroni aastas,
- võrdsustab lapsetoetused, suurendades esimese ja teise lapse toetuse 100 eurole,
- parandab eluruumide kättesaadavust nelja ja enama lapsega peredele; toetab neljanda või enama lapse sündimisel perre investeringut eluasemesse kuni 75 000 euro ulatuses pere kohta,
- tagab vanemapuhkuselt tööle naasnud lapsevanemale lapse haigestumisel hooldushüvitise tema keskmise palga väärtuses,
- vabastab abielu sõlmimise riigilõivust,
- tõstab elatisabi ülempiiri, mida riik maksab lapsele, kelle vanem ei täida ülalpidamiskohustust, 200 eurole kuus.

EESTLUS

eesti keel, haridus, teadus, sport, kultuur

Rahvuslus tähendab õigust säilitada ja kaitsta eestlust, Eesti iseseisvust, eesti keelt, kultuuri ja tavasid. Rahvuslus põhineb kõigi rahvaste õiguste ja kultuuri austamisel.

Eesti keele säilimiseks kultuurkeelena on oluline edendada eestikeelset kõrgharidust ja teadust. Õppekeel lasteaedades ja üldhariduskoolides peab olema eesti keel. Peame oluliseks mitmekesiste kultuurivõimaluste arendamist ja rahvusvahelist koostööd.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Perekonnas omandatud keel, kultuur, väärtused, ellusuhtumine ja hoiakud moodustavad identiteedi baasosa. Mida edasi, seda enam hakkavad identiteeti mõjutama lasteaed, kool, huvitegevused, sõpruskond ja meedia. Akadeemik Oskar Loorits toonitab, et isiku väärtuse ja kaalu ühiskonnas määrab esmajoones tema vaimne selgroog, maailmavaade ja iseloom. Eestluse edasikandmise aspektist muutub määravaks rahvuslike hoiakute, püsiväärtuste ja konstruktiivse maailmatunnetuse edasiandmine kogu haridustee vältel eakohases vormis. Üleilmastuvas maailmas orienteerumist ja enese määratlemist toetab religiooniõpetus.

Eestluse elujõu hoidmise kõrval toetub haridusele ja teadusele ka ühiskonna sotsiaal-majanduslik võimekus ja inimese isikliku eneseteostuse edukus. Hea haridus avab noortele parimad eeldused edukaks tulevikuks. Edu tähendus ei ole kitsalt vertikaal-hierarhiline, vaid on seotud inimese isiklike eelduste parima võimaliku rakendamisega karjääriplaneerimise ja elukestva õppe kaudu. Hariduse kvaliteet toetub õpetajale. Isamaa väärtustab õpetajat ning seisab selle eest, et ta oleks hästi tasustatud, kõrgelt kvalifitseeritud ning tunneks end tööl turvaliselt ja ühiskonnas lugupeetult.

Teadussaavutuste jõudmine kõigini ka eesti keeles, kultuuri kättesaadavus ning head loomevõimalused autoritele kannavad edasi meie emakeelt ja kultuuri. Tegusad, haritud, motiveeritud ja rahvuslikult meelestatud inimesed tagavad ühiskondliku heaolu ja eesti rahvuse püsimise läbi aegade.

Isamaa:

- viib lõpule ülemineku eesti õppekeelele kõigis lasteaedades ja koolides,
- tõstab õpetaja töötasu alammäära 125 %-ni Eesti keskmisest palgast,
- eraldab vahendid alushariduse ja huvikoolide õpetajate palgatõusuks,
- tagab Eesti kultuuri elujõu hoidmiseks ja majanduses lisaväärtuse loomiseks teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni rahastamise koostöös erasektoriga 3% SKT-st,
- võimaldab tõsta ülikooli professori palgamäära Eesti keskmisest 4-kordseks, kaasprofessoril 3-kordseks ja doktorikraadiga lektoril 2-kordseks,
- sätestab keelesaaduses täiendavad eesti keele nõuded teenuste osutamisel, avalikus ruumis ja kohalike omavalitsuste volikogudes,
- parandab kultuuri kogemise võimalusi üle Eesti, toetab Eesti tippkultuuri elujõulisust ning tagab professionaalsetele autoritele loomevõimalused,
- jätkab loovisikute sotsiaalsete tagatiste süsteemi arendamist,
- teostab Eesti kultuuritaristu auditi, eesmärgiga olemasolev taristu kaasajastada,
- korraldab laulu- ja tantsupeo seaduse vastuvõtmise.

RIIKLUS

välispoliitika, julgeolek, liitlassuhted

Eesti julgeoleku aluseks on kodanike kaitsetahtel ja kohustuslikul ajateenistusel põhinev iseseisev kaitsevõime, liitlassuhted NATO-ga ning liikmelisus rahvusvahelistes organisatsioonides. Meie jaoks on tähtis Eesti kuulumine Euroopa Liitu kui rahvusriikide liitu ja head suhted naaberriikidega, mis põhinevad teineteise suveräänsuse ja huvide austamisel.

Õigus kodule ja selle puutumatusel kätkeb endas õigust kodumaale, rahvuse, keele ja kultuuri säilimisele. Konservatiivne rändepoliitika tagab põliselanike õigused, väärtuspõhimõtted, kultuurikeskkonna, turvalisuse ja heaolu ning sisseränne ei tohi ohustada meie identiteeti ja püsijäämist. Iga Eestisse tulija peab siinset elulaadi austama ja mõistma.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Eesti julgeolekuolukord jõudis uude reaalsusesse 2022. aasta veebruaris, kui Venemaa alustas täiemahulist vallutussõda Ukraina vastu. Varasemad agressioonid Georgias ja Ukrainas ning hiljutised hübriidrännakud Poola ja Leedu suunal on märk aina kasvavast ohust. Euroopa rahvaid ohustab ka massiline sisseränne Lähis-Idast ja Aafrika riikidest, rääkimata globaliseerumisega kaasnevatest ohtudest kõikidele väikerahvustele üle maailma.

Eesti tugevus on liitlassuhted. Kuulumine NATO-sse ja Euroopa Liitu aitab meil seista vastu agressioonidele. Esmase kaitse tagamise kohustus lasub siiski Eesti riigil endal. Me vastutame ise oma julgeoleku eest ja peame olema suutelised tagama nii efektiivse heidutuse ja piirivalve kui ka ebaseadusliku rände ennetamise ja sellega võitlemise.

Eesti Vabariik peab investeerima kaitsevõimesse sõna otseses mõttes nii palju kui vaja. Suurendada tuleb investeeringud laiapindsesse riigikaitse (sh elanikkonnakaitse, Kaitseliit, kaitsetahe). Laiapindse riigikaitse osaks on noorte vaba aja sisustamine eestlust ja kaitsetaht kasvatavas vormis.

Isamaa:

- suurendab kaitsekulutusi eesmärgiga viia riigi kaitsevõimekus vastavusse julgeolekukeskkonnaga,
- suurendab kulutusi elanikkonnakaitsele ja laiapindsele riigikaitsele,
- kehtestab Eestis elavatele või siia elama asuvatele agressorriik Venemaa kodanikele lojaalsusdeklaratsiooni kohustuse, millega isik kinnitab oma hukkamõistu Venemaa agressioonisõjale; lojaalsusdeklaratsiooniga mitte ühinenud isikute elamisload kuuluvad tühistamisele,
- piirab Eestis kinnisvara omamist terroristlike riikide, sh Venemaa, kodanikel ja ettevõtetel,
- tühistab Eesti suhtes vaenulike riikide kodanike õiguse hääletada Eesti kohalike omavalitsuste volikogude valimistel.

MAJANDUS

majandus, maksud, energeetika, transport, taristu

Meie majanduspoliitiliseks nurgakiviks on vaba turumajandus, mis põhineb ettevõtlikkusel, eraomandil, ausal konkurentsil, stabiilsel rahal, madalatel maksudel ning minimaalsel riiklikul reguleerimisel.

Edukas majandus toetub innovaatilistele (ja teaduspõhistele) tehnoloogilistele lahendustele.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Eesti majanduse elujõud on eestluse elujõu olulisemaid tagatisi. Eesti majandusedu aluseks on aktiivsed ja kõrgelt haritud inimesed, paindlik ettevõtluskeskkond ja vastuvõtlikkus uutele tehnoloogiatele. Isamaa seisab nende konkurentsieeliste säilimise eest.

Majanduse käekäigust sõltub kogu ühiskonna käekäik. Isamaa on parempoolne erakond ning näeb majanduse toimimise alusena vaba eneseteostust, turumajandust ja omandivabadust. Isamaa majanduspoliitika põhiolemus seisneb elujõulise ettevõtluse soosimises madala maksukoormuse ning bürokraatia ja halduskoormuse vähendamise kaudu, samuti võimaluste loomises uute elujõuliste ettevõtete tekkeks.

Teadusliku ja tehnilise progressi ning innovatiivse majanduse areng on Eesti prioriteet. Eesti rahvuse, keele ja kultuuri ning meie ühiskonna seniste kogemuste ja väärtuste edasikandmine üleilmsete ettevõtete ajastul on väljakutse, millele riik peab lakkamatult tähelepanu pöörama. Isamaa peab elutähtsaks ka eri põlvkondade sidusust. Praegune elujõuline ja tegutsev põlvkond ei peaks tegema ühiskonda laiapindselt mõjutavaid otsuseid, lähtudes üksnes omaenda arusaamadest ja huvidest. Igal põlvkonnal on kohustus tunnustada ja väärtustada eelneva põlvkonna pärandit ning samas valmistada ette investering järgnevale, vältides elamist veel sündimata põlvkonna kulul.

Eesti energiajulgeoleku tagamine on lähema aastakümne suurim väljakutse. Energiajulgeoleku saavutamiseks tuleb jõuliselt investeerida juhitavatesse energiavõimsustesse, luues investeerimiskeskonna, mis võimaldab Eesti elektritarbimise aastaks 2030 katta kodumaise elektritootmisega. Eesmärk kujundada Eestist energiat eksportiv riik on seotud meretuuleparkide arendamisega ning tuumaenergia arendamise uuringute ja analüüsiga.

Isamaa:

- seab eesmärgiks 3% ületava majanduse reaalkasvu,
- toetab tuumaenergia arendamise uuringuid ja analüüsi,
- ajakohastab õigusaktidega fikseeritud tulumaksuvabastuse piirmäärad, sh välislähetuse päevaraha, isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis, vastuvõtukulud,
- otsib võimalusi kriisiaja energiatoetuste laiendamiseks kõikidele kodutarbijatele,
- viib Eesti elektrivarustuse hiljemalt 2030. aastaks täielikult üle kodumaisele elektrile,
- loob vastutustundliku laenamise edendamiseks ja konkurentsi parandamiseks riigi initsiatiivil positiivse krediidiregistri,
- on vastu uutele maksudele ja maksumäärade tõusule.

HEAOLU

sotsiaalkaitse, tervishoid, pensionid

Sotsiaalpoliitika peab looma tingimused toimetulekuks nii, et inimene saaks oma võimete kohaselt panustada ja ühiskonna elus osaleda kogu elukaare jooksul.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Eestluse elujõudu hoiavad Eesti inimesed. Viimaste aastate kriisid on tõsiselt kahjustanud inimeste turvatunnet ja igapäevast toimetulekut. Seda enam tuleb riigil täna pöörata tähelepanu sotsiaalkaitsele ja tervishoiupoliitikale, et pered ja üksikisikud saaksid üles ehitada elamisväärsse, väärika elu. Ühiskonnaliikmetena vastutame iseene ja ligimese toimetuleku eest. Traditsioonilise elukorralduse osa on põlvkondadevaheline side ja vastastikune hool. Vastavate hoiakute ja väärtuste edasikandimine on eestluse elujõu hoidmise osa.

Parempoolse erakonnana rajab Isamaa oma heolupoliitika üksikisiku vabale, vastutustundlikule ja väärikale eneseteostusele. Igaüks peab saama korraldada oma elu nii, nagu ta peab vajalikuks ja mugavaks, tunnetades samas oma väärtust Eestile ja eestlusele. Riigi ülesanne on pöörata tähelepanu abivajajatele ning luua igähele võimalused ühiskonda panustada vastavalt oma võimetele. Abivajaja, tema lähedaste, sotsiaaltöötaja ja perearstikeskuse vahelise koosöö parandamisega arendab riik sotsiaalhoolekandesüsteemi kui tervikut. Esmatähtsaks peab Isamaa koduhoolduse ja hoolekandeesutuste vaheliste tasakaalustatud rahaliste meetmete loomist.

Inimene vastutab oma tervise eest. Selle vastutuse kandmiseks tuleb talle tagada mugav ligipääs oma terviseteebele ja mitmekülgset võimalused tervisekindlustuse korraldamiseks. Füüsilise ja vaimse tervise probleemide ennetamiseks ning vaba aja kvaliteetseks sisustamiseks pöörab Isamaa tähelepanu sportimisvõimaluste arendamisele. Terve keha ja vaimuga elanikkond tuleb toime kriiside ja sõjaohuga.

Arsiabi kiire kättesaadavuse tagamiseks tuleb riigil parandada rahalist ja tehnilist võimekust ning korraldada sujuv ülesannete jaotumine perearstide, eriarstide ja sotsiaaltöötajate vahel. Sageli inimvõimete piiril tegutsevate tervishoiutöötajate töötingimuste parandamine on riigile elutähtis.

Isamaa:

- **viib läbi perepõhise pensionireformi, suurendades lapse eest ettenähtud 3,5-aastakoefitsendilise pensionilisa 7 aastakoefitsendini,**
- **juurutab esmatasandi arstiabi osutamisel patsiendilepingu, mis motiveerib koostama patsiendi tervise jälgimise juhendi ja isikliku terviseplaani,**
- **parandab koduhoolduse kättesaadavust, suurendades võimalusi selle rahastamiseks ja koduste hooldusteenuste mitmekesistamiseks,**
- **suurendab ja mitmekesistab töötajate ja tööandjate võimalusi tervisekulutuste korvamiseks ning omaosaluse koormuse vähendamiseks, sh suurendab tervise edendamiseks tehtavate kulutuste maksuvabastuse 200 euronit kvartalis**

KESKKOND

keskkond, metsandus, põllumajandus, kalandus

Peame tähtsaks kestliku looduskeskkonna pärandamist järeltulevatele põlvedele ning loodusvarade säästlikku kasutamist. Oluline on inimeste keskkonnateadlikkuse arendamine ning loodussõbralike tarbimisharjumuste ja tehnoloogiate eelistamine.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Eesti rahva põliste eluhoiakute osaks on puhta keskkonna ja loodusliku mitmekesisuse hoidmine ning eraomandil põhinev vastutustunne. Looduse taandumine inimese tarbimisvajaduste rahuldajaks on kaasa toonud globaalsed probleemid alates liigirikkuse ja muldade viljakuse vähenemisest kuni saastumise ja keskkonna elamiskõlbmatuks muutumiseni. Okupatsiooniperioodil võõrvõimu rakendatud eraomandi piiramine on kahjustanud omaniku vastutustunnet anda meie rahvuslik rikkus järeltulevatele põlvedele edasi väärtustatu ja hoituna.

Looduskeskkonna hoidmine on eelduseks ÜRO säästva arengu eesmärkide poole liikumisel ja toetab kliimamuutuse ennetamist (mitte vastupidi). Kliimamuutus mõjutab meid kõiki, kuid meie endi võimalused kliimat mõjutada on äärmiselt ahtad. Keskkonnapoliitika peab tuginema teaduslikele alustele. Loodushoiule ja vastutustundlikule omanikuks olemisele paneb aluse rahva keskkonnateadlikkus.

Eesti elulaadi puudutavad tegevusalad – metsandus, põllumajandus, kalandus – on keskkonnapoliitikaga tihedalt seotud. Heaperemehelik majandamine hõlmab kõiki neid valdkondi ning arvestab asjaoluga, et ökosüsteem on tervik ja peab säilitama oma terviklikkuse ka inimtegevuse tulemusena.

Maa on põllumajanduses peamine tootmisvahend. Traditsioonilise talutootmise hoidmiseks tuleb võimalikult vältida põllumajandusmaa ja -tootmise kontsentreerumist, samuti koondumist väliskapitali ja kinnisvarafirmade kätte, kelle eesmärk ei ole aktiivne toidutootmine. Väärtuslikku põllumajandusmaad tuleb rakendada sihipäraselt ning vähendada põllumajandusest tulenevat keskkonnasaastet.

Isamaa:

- viib lõpule metsanduse arengukava koostamise ja kinnitamise, lähtudes loodusteadlaste, metsateadlaste ja valdkonnaga seotud osapoolte arvamustest ning säästliku majandamise põhimõtetest,
- algatab väärtusliku põllumajandusmaa kaitse seaduse vastuvõtmise,
- tagab õiglasel hüvitised looduskaitsete piirangute aluste maade omanikele,
- viib lasteaiad, koolid ja kaitsevälised asutused üle mahetoitlustamisele, eelistades kohalikku toorainet.

KODANIKE RIIK

kodanikuühiskond, kohalik omavalitsus, regionaalareng, riigihaldus, e-riik

Kodanikuks olemine algab vastutusest.

Me hindame isiklikku initsiatiivi, ettevõtlikkust ja sellega kaasnevat vastutust.

Eesti tasakaalustatud regionaalse arengu jaoks on oluline ettevõtlus, kaasaegne taristu, tugevad kohalikud omavalitsused ja avalike teenuste kättesaadavus.

Isamaa maailmavaate aluspõhimõtted, juuni 2018

Vaba Eesti väärtusruumi ja elukorraldust kannavad edasi vabad kodanikud. Me teostame end kogukonna liikmetena, vabatahlikena, osalistena kohalikus ja riiklikus poliitikas ning loomulikult oma pere, lähikonna ja isikliku elu kaudu.

Kogukonna, regiooni ja riigi käekäigu eest vastutab iga inimene. Selle vastutuse kandmiseks peab riigi- ja omavalitsuskorraldus ning vabakondlik tegevus suurendama inimeste võimalust osaleda väärtusruumi ja elukorraldust puudutavate otsuste langetamisel. Võimalus kaasa rääkida ja tajuda oma tegevuse tulemusi arendab kodanike vastutustunnet ja ettevõtlikkust ning tugevdab demokraatiat. Kodanikuühendused on oma liikmetele praktiliseks demokraatiakooliks. Isamaa väärtustab vabakonna organisatsioonide võimet kaasata eri sihtrühmi, koondada nende arvamusi, kaitsta nende huve ning teha oma hääl kuuldavaks nii kogukondlikul kui ka riiklikul tasandil.

Regionaalpoliitika ülesanne on iga regiooni potentsiaali arvestades tagada inimestele võrdsemad võimalused parandada oma elukvaliteeti. Maapiirkondades on kodudele ja ettevõtetele esmatähtis kindlustada heade transpordiühenduste ja kiire interneti olemasolu iga ilmaga, et tagada inimeste liikumisvabadus, infoühiskonna teenuste kättesaadavus ja kaugtöö võimalused. Ühistransport peab maksimaalselt arvestama töölkäimist ja teenuste pakkumist. Kohalikest vajadustest lähtuv teedevõrk toetab maaelu, ettevõtlust ja turismi. Kergliiklusteede võrgustik avardab kohalikke liikumisvõimalusi ja toetab rahvatervist.

Isamaa:

- **kasvatatakse inimeste liikumisvabadust ning seisab selle eest, et kodud ja ettevõtted üle Eesti oleksid heade transpordiühenduste ja kiire internetiga ühendatud iga ilmaga,**
- **piirab bürokraatiat, ülereguleerimist ja ametnike arvu kasvu, toetab kokkuhoidu ning aitab kaasa inimeste vabale eneseteostusele, turumajandusele, omandivabadusele ja ausale konkurentsile,**
- **tagab digiriigi toimimiseks, arendamiseks ja turvariskide ennetamiseks iga-aastase baasrahastuse olemasolu,**
- **reformib kohalike omavalitsuste finantsvabaduse ja -võimekuse suurendamiseks omavalitsuste tulubaasi moodustamise põhimõtteid,**
- **tagab omavalitsustele keskkonnakaitseliste piirangute korral maamaksu vabastuse hüvitamise.**